

Գնաճի հաշվետվություն 2016/2

(Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր
2-րդ եռամսյակ 2016թ., Դրամավարկային
քաղաքականության 2016թ. 1-ին եռամսյակի
ծրագրի կատարման հաշվետվություն)

2016-05-27

Համառոտագիր

Չնայած համաշխարհային տնտեսության աճի դանդաղ տեմպերի պահպանմանը, 2015թ. Կառավարության կողմից իրականացրած խթանող հարկաբյուջետային քաղաքականության և տարվա երկրորդ կիսամյակից նաև ԿԲ կողմից դրամավարկային պայմանների զգալի թուլացման արդյունքում արդեն ընթացիկ տարվա առաջին եռամսյակում դիտվել է ՀՀ տնտեսության որոշակի աշխուժացում: Ելնելով դրանից՝ ԿԲ-ն վերանայել է 2016թ-ի տնտեսական աճի կանխատեսվող ցուցանիշը դեպի վեր, իսկ կանխատեսվող հորիզոնի մնացած հատվածում աճի տեմպերը կշարունակեն արագանալ՝ աստիճանաբար մոտենալով երկարաժամկետ հավասարակշիռ մակարդակին: Առաջիկա ամիսներին կպահպանվի գնանկումային միջավայրը՝ պայմանավորված միջազգային ապրանքային շուկաներից դեռևս փոխանցվող գնանկումային ազդեցությամբ, իսկ կանխատեսվող հորիզոնի մնացած հատվածում 12-ամսյա գնաճն աստիճանաբար կվերադառնա նպատակային ցուցանիշին:

ՌԴ-ից դրամական փոխանցումների նվազման հետևանքով տնային տնտեսությունների տնօրինվող եկամուտների զգալիորեն կրճատման ներքո շարունակվել է իրական արտահայտությամբ մասնավոր սպառման ու մասնավոր ներդրումների նվազումը (գնահատվում է համապատասխանաբար 2% և 5%), սակայն, եթե մասնավոր ներդրումները նվազել են ակնկալվածի շրջանակում, մասնավոր սպառմանն ուղղված ծախսերը սպասվածից քիչ են կրճատվել՝ պայմանավորված այդ ժամանակահատվածում դիտված առավել բարձր տնտեսական ակտիվությամբ: Դրան նպաստել են ինչպես Կառավարության և ԿԲ կողմից իրականացրած հարկաբյուջետային և դրամավարկային խթանող քաղաքականությունը, այնպես էլ տնտեսության արտահանելի հատվածում դրսևորված համեմատաբար բարձր աճը: Վերջինիս արդյունքում տարվա առաջին եռամսյակում դիտվել է ապրանքների և ծառայությունների արտահանման

բավականին բարձր իրական աճ՝ գնահատվում է տ/տ 32.9%, այն դեպքում, երբ ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման իրական նվազման գնահատումը կազմել է 7.5%՝ շարունակելով բարելավել զուտ իրական արտահանման ցուցանիշը: Նշված զարգացումների ներքո 2016թ-ի առաջին եռամսյակի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը կազմել է տ/տ 5.6%՝ հիմնականում պայմանավորված արդյունաբերության և ծառայությունների ճյուղերում արձանագրված թողարկման ծավալների աճով, որի պարագայում եռամսյակի տնտեսական աճը գնահատվում է տ/տ 4.8-5.0% միջակայքում:

ԿԲ կարճաժամկետ կանխատեսումների համաձայն 2016թ-ին արտաքին հատվածում կպահպանվեն տնտեսական աճի դանդաղ տեմպերը, իսկ միջազգային ապրանքային շուկաներում գնանկումային զարգացումները կդադարեն և աստիճանաբար ձեռք կբերվի գնային որոշակի կայունություն: Միաժամանակ, Ռուսաստանի տնտեսության նվազման տեմպերի դանդաղման և ռուսական ռուբլու փոխարժեքի արժեզրկման սպասումների չեզոքացման պարագայում տարվա ընթացքում ակնկալվում է սեզոնային աշխատողների փոխանցումների և մասնավոր տրանսֆերտների նվազման տեմպերի դանդաղում, որն իր դրական ազդեցությունը կթողնի ներքին պահանջարկի, հետևաբար և մասնավոր սպառման աստիճանական վերականգնման վրա: Մյուս կողմից, չնայած 2016թ-ին ակնկալվող պետբյուջեի մեծ պակասուրդին, տարվա ընթացքում ներքին պահանջարկի վրա հարկաբյուջետային քաղաքականության ազդեցությունը (հաշվարկված Նախորդ տարվա նկատմամբ) գնահատվում է 1.5 գսպող: Այս պարագայում 2016թ-ի համար կանխատեսվում է մասնավոր սպառման շուրջ 1.0% աճ, իսկ մասնավոր ներդրումները կաճեն մոտ 2.0%-ով՝ հիմնականում ի հաշիվ տնտեսության արտահանելի հատվածում իրականացվելիք ներդրումների: Վերջինս, առաջին եռամսյակում արձանագրված բարձր աճի հետ մեկտեղ, հիմք է հանդիսացել արտահանման կանխատեսումը ավելի բարձր աճի ուղղությամբ ճշգրտելու համար: Այսպես, 2016թ-ին ապրանքների և ծառայությունների արտահանման իրական աճը կանխատեսվում է 9.0-11.0% միջակայքում, այն դեպքում, երբ ապրանքների և ծառայությունների իրական ներմուծման կանխատեսումը կպահպանվի Նախորդի շրջանակում՝ 6.0-8.0%-ով նվազում: Այս զարգացումների ներքո 2016թ-ի տնտեսական աճը գնահատվում է 2.7-3.6% միջակայքում:

2017թ-ից տնտեսական աճի տեմպերը կշարունակեն արագանալ՝ կրելով արտահանման ու ներդրումների խթանմանն ուղղված Կառավարության ծրագրի արդյունավետ իրագործման, արտաքին տնտեսական միջավայրի աստիճանական բարելավման և կառուցվածքային բարեփոխումների ազդեցությունը: Վերը նկարագրված զարգացումներով պայմանավորված՝ ակնկալվում է, որ տնտեսական

աճը կանխատեսվող հորիզոնի վերջում կկազմի 3.0-4.5%:

Այսպիսով, կանխատեսվող հորիզոնում, մինչև 2017թ-ի սկիզբ ներքին գների վրա համախառն պահանջարկի ազդեցությունը կլինի գնանկումային, իսկ այնուհետև՝ մինչև կանխատեսվող հորիզոնի վերջ այն կվերածվի գնաճային:

2016թ. առաջին եռամսյակում 12-ամսյա գնաճը նվազել է սպասվածից արագ տեմպերով. եռամսյակի ընթացքում արձանագրվել է 0.4% գնաճ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 2.4% գնաճի դիմաց, որի պարագայում գնաճի 12-ամսյա ցուցանիշը մարտի վերջին կազմել է -2.0%: Ցածր գնաճին գերազանցապես նպաստել են նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ գյուղմթերքների գների նվազումը և միջազգային ապրանքային շուկաներից ներքին գների վրա մասամբ փոխանցված գնանկումային ազդեցությունները: Չնայած առկա բավականին ցածր գնաճային միջավայրին և գնաճային սպասումների որոշ չափով մեղմմանը, ԿԲ-ն գնաճային սպասումները գնահատում էր դեռևս բարձր, ինչից ելնելով էլ՝ այդ ժամանակահատվածում նվազեցրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքն աստիճանաբար՝ ընդհանուր հաշվով 0.5 տոկոսային կետով, և մարտի վերջին այն սահմանել 8.25%: Ընդ որում, մշտապես շեշտվել է այն վերապահումը, որ գնաճային սպասումների հետագա մեղմման և գնաճային լրացուցիչ ռիսկերի բացակայության պարագայում ԿԲ-ն կշարունակի դրամավարկային պայմանների աստիճանական, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև մեծ քայլերով թուլացումը (մանրամասն ներկայացված է «III. 1.1 Փաստացի գնաճ և գնաճի նպատակի իրագործումը բաժնում»):

ԿԲ կարճաժամկետ կանխատեսումների համաձայն առաջիկա ամիսներին դեռևս շարունակվում է արտաքին աշխարհի գնանկումային ազդեցության փոխանցումը ներքին գներին, որը կչեզոքանա ընթացիկ տարվա երկրորդ կեսին: Գնահատվում է նաև, որ իրականացված հետևողական դրամավարկային քաղաքականության ազդեցությամբ գնաճային սպասումները նվազում են համեմատաբար ավելի արագ տեմպերով: Միևնույն ժամանակ, քաղաքականության ազդեցության գործոնին ներկայումս ավելացել է նաև բնական գազի սակագնի սպասվող իջեցման գործոնը, որը ևս իր նպաստումը կունենա գնաճային սպասումների նվազման գործընթացին:

ԿԲ-ն գնահատում է, որ առկա ցածր գնաճային միջավայրում և գնաճային սպասումների էական մեղմման պարագայում 2016թ-ի երկրորդ եռամսյակում առավել նպատակահարմար է իրականացնել դրամավարկային պայմանների ավելի մեծ քայլով թուլացում, որը, զուգակցվելով նախորդ տարվա սկզբից իրականացված դրամավարկային պայմանների մեղմման հետ, կհանգեցնի համախառն պահանջարկի ընդլայնմանն ու կանխատեսվող հորիզոնում գնաճի կայունացմանը նպատակային

ցուցանիշի շուրջ:

Կանխատեսված ցուցանիշից գնաճի շեղման ռիսկերը ինչպես կարճաժամկետ, այնպես էլ միջնաժամկետ հատվածում գնահատվում են հավասարակշռված: Ընդ որում, արտաքին և ներքին հատվածներից բխող ռիսկերը նախորդ կանխատեսումների համեմատ հիմնականում պահպանվել են: Մասնավորապես՝ արտաքին հատվածի ռիսկերի թվում հատկանշական են զարգացող երկրներից դեպի ԱՄՆ կապիտալի արտահոսքի և դրանից բխող զարգացող երկրների արժույթների տատանողականության աճի, Չինաստանի կառուցվածքային վերափոխման գործընթացի արդյունքում համաշխարհային տնտեսական աճի հնարավոր դանդաղման, ինչպես նաև հումքային ու պարենային ապրանքների միջազգային գների զարգացումների հետ կապված ռիսկերը: Ներքին տնտեսությունից բխող ռիսկերը հիմնականում կապված են ներքին գների վրա արտաքին աշխարհի գնանկումային ազդեցության փոխանցման չափի, բնակլիմայական պայմաններից կախված՝ գյուղատնտեսության ճյուղի զարգացումների, ներքին պահանջարկի վերականգնման ընթացքի, մասնավոր ներդրումների աճի վերականգնման տեմպերի, ինչպես նաև Կառավարության կողմից իրականացվող կառուցվածքային բարեփոխումների հետ:

Վերոնշյալ ռիսկերի դրսևորման պարագայում Կենտրոնական բանկը կարճաժամկետի համապատասխան քաղաքականությամբ՝ ապահովելով գնաճի նպատակային մակարդակը միջնաժամկետ հատվածում:

[Գնաճի հաշվետվություն \(Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր 2-րդ եռամսյակ 2016թ. Դրամավարկային քաղաքականության 2016թ. 1-ին եռամսյակի ծրագրի կատարման հաշվետվություն\)](#)